

HARDY (332) ai

hardy (391), **gardy** (1); hardy : gardy *RejKup* (4 : 1; r3).

hardy, gardy (383), **hard** (3) [w tym: z harda (1)]; hard *RejKup* (2), *WierKróc*, *KochPs*; hardy : hard *RejJóz* (1 : 1), *BielKron* (1 : 2), *Mącz* (1 : 1), *GórnTroas* (1 : 1). hard-; hãrd (5), hard (1) *WierKróc. comp i sup* (6 + 1) (nãj)hardszy (7).

sg m N hardy (72), hãrd (8); (*attrib*) hardy (56); (*praed*) hardy (16), hard (8). ◇ G hard(e)go (17). ◇ D hardemu, nãjhardszemu (13); -emu (2), -(e)mu (11). ◇ A hardégo (31), hardy (3); -égo (9), -(e)go (22). ◇ I hardym, hardszym (13), hard(e)m (1); -ym : -em *GórnDworz* (1 : 1). ◇ L hardym (1). ◇ V hardy (2). ◇ f N hardã (27). ◇ G hardéj (13); -éj (1), -(e)j (12). ◇ D hard(e)j (2). ◇ A hardã (21). ◇ I hardã (5). ◇ L hard(e)j (3). ◇ V hardã (1). ◇ n N hardé (9); -é (3), -(e) (6). ◇ G hard(e)go (3). ◇ A hardé (3); -é (1), -(e) (2). ◇ I hardym (2). ◇ L hardym (2). ◇ pl N m pers hardzi, hardszy (34) [w tym: hardzy (1) *SkarJedn* 196]. subst hardé, hardsz(e) (11); -é (1), -(e) (10). ◇ G hardych (15). ◇ D hardym (12), hard(e)m (1) *ModrzBaz*. ◇ A m pers hardé (37); -é (10), -(e) (27). subst hardé (12); -é (1), -(e) (11). ◇ A m pers a. G hardych (2). ◇ I m hardémi (5) *SkarJedn* (2), *KochPs* (2), *SkarKazSej*, hardymi (3) *RejWiz*, *RejPos*, *MycPrz*; -émi : -emi *KochPs* (1 : 1), -(e)mi (3). f hardémi (1). n hardymi (3) *ForCnR*, *OrzQuin*, *SzarzRyt*, hard(e)mi (1) *BielKron*. ◇ L hardych (2). ◇ sg n G skostn z harda (1) *RejKup*.

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVI – XVIII w.

1. Pyszny, dumny, wyniosły, zarozumiały; zuchwały, krnąbrny, nieposłuszny, zaczepny, wyzywający, napastliwy; *ferox* *Mącz*, Cn; *arrogans*, *elatus*, *inflatus*, *insolens*, *superbus* *Calep*, Cn; *rebellis* *Calag*; *confidens*, *fastosus*, *nimius animi*, *praetumidus*, *sublatus*, *sufflatus*, *superbificus*, *tumefactus*, *tumidus* Cn (367) : *ForCnR* E; Lecz wy dziś mili kápłani Buyni iáko hardzi páni A ná wálfe ty vtráty Niezniołã was wálfe płáty *RejRozpr* B4; Ale ki diabeł tak hardy [o *Józefie*] Włzak ia znam ty włzytki łmardy *RejJóz* D3v; *KromRozm* I Kv; Bo thu prořtak naydzie włzytko iuř Polkiem ięzykiem/ Niebędzie łye przed twã mnořciã [!] kłãniał hãrdim bikiem. *GroicPorzRej* C3v; *KrowObr* 18; *RejWiz* 92, 93, 156v, 173v; *OrzList* e4; *RejZwierz* 103v; *BibRadz* I 371b marg, *Hab* 2/5, *Eccli* 32/20; *OrzRozm* C3v; *BielKron* 351, 351v, 437v; *KwiatKsiąz* L2; Quaesio inquam Traso eo ne es ferox, quia habes imperium in belluas, I dlã tegożeř hãrdy że mař zwierzchnoř nãd Beřtiãmi/ álbo nãd zwierzęty. *Mącz* 280c, 104b, 280c; *OrzQuin* I3v; Tey łię [*bogini*] bał hãrdy Miemieć/ z ktorým trudna zgodã *Prot* B3v; *GórnDworz* L2, P2; Niechby łie temu przypãtrzyli nowi á hãrdzi Ariani. *RejPos* 289, 13v, 184v, 200 [3 r.], 228 marg, 243 (13); *BiałKat* 226; *BielSat* B3v, L4v, M4; Kwiatek błyřczãcy łnãdnie w gnoiu leży/ Tãkże chłop hãrdy co łie pychã ięzy. *RejZwierc* 218v, 44, 48v, 53, 116, 139 (18); niechże Priama przywiodã, Abym sam zatarł, co się zmowi za ugodã, Bo hardzi i przewrotni jego synaczkowie, By potem nie wystãpił ktory przeciw zmowie. *KochMon* 22; *MycPrz* I B3v, II C; Bo dla hãrdey oľoby á łproľnych łłow iego/ Wzyãc zã krolã niechcieli Tãrkwiniuľa zľego. *PapřPan* Ggv, T3, Hhv; *ModrzBaz* 94; *SkarJedn* 139, 196, 224, 393; *Widerłpenftig*. Odporny. Hãrdy. *Rebellis*. *Calag* 569a; *KochPs* 24, 51, 87, 125, 133 (8); temv ieden Hřãbiã żoľnierz hãrdy wziãc krowę kazał. *SkarŻyw* 571, 3, 126, 207; *KochTr* 11; Tãk tym sławnym zwycięřtwem ozdobić Polaki/ Y Litwę Bog łam raczył/ iř zbili Krzyřzãki/ Zbili y Xiãżętã ich y oľozy twãrde Pobrãli/ y Hetmãny powiãzãli hãrde.

StryjKron 532, 507, 577; *CzechEp* 233, 287; *KochJez* A4v; *KochEpit* A3 [2 r.]; *KochFr* 5, 105; *ReszPrz* 66; *BielSjem* 20, 34; *KochPieś* 36, 44; *PudlFr* 56; Owy [...] pończozłki/ moštárdy/ Nie dawno to tu przyniołł Włofki narod hárdy. *BielRozm* 12, 25; *KmitaPsal* A2; *ZawJeft* 8; Confidens quod fere in malam partem accipitur, pro audaci et temerario – Hardy, wiele o łobie trzimaiący, ten ktori kazdego chie [lege: chce] ziefzcz. *Calep* 238a, 98a; *NiemObr* 158; *GrabowSet* S2; *KochFrag* 42; *LatHar* 606; Zwłálzczá gdy Krol Kázimierz w Prufiech zábáwiony Był/ y vsmierzał hárdę Krzyżáckie Teuthony. *KolakCath* A4; *KlonKr* Cv, C3v, C4v, F3v; *SkarKaz* 580b.

hardy z czego (1): Y ták on dobry człowiek ząpomniawfzy džíádow: Hárdy z cudzego chlebá/ y z Pánłkich obiádow. *KlonWor* 56.

hardy komu (8): *BielKron* 128, 321v, 325v; żebyłmy pothym ná fię nie nárzekali/ gdyżby nam [Wólochowie] hárdfzy być mogli pod Turkiem/ niż przed tym byli. *MycPrz* II C2v, I C; *WierKróc* A3v; *PaprPan* T3v; Nie bądź mi hárdym/ choćiás wielkim pánem *KochFr* 31.

hardy przeciwko komu, przeciwko czemu (2): Hárdfzym przeciwko Máiełtatowi Bogá/ w Trócyi iedynego żaden być niemoże *BiałKat* 181, 181.

hardy czym (1): Ták nas ten lud trapi/ fwoim łzczęściém hárdy. *KochPs* 189.

hardy za czym (1): A iuz ták przeciwniku/ cóś zá łzczęściém hárdy? *GórnTroas* 25.

W połączeniach szeregowych (8): *KromRozm* I B3v; DYoklecyanus [...] był hárdy/ fortunny/ okrutny ná krześciány *BielKron* 154; *Mącz* 280c; przeciwko temu powiedzieć to mogę/ zem wiele pięknych białychgłow bárzo złych/ hárdych/ y gniewliwych widział *GórnDworz* L14, O3, V7v; *BielSpr* 66; Bo będą ludzie łiebie miłuiący/ łrebro miłuiący/ hárdzi/ pyłzni/ bluznierze [elati, superbi, blasphemi]/ rodzicom niepołufzni/ niewdzięcznicy/ niezbożnicy *BudNT* 2.Tim 3/2; *WujNT* 2.Tim 3/2.

W przeciwstawieniu: »hardy ... wspanilej myłli« (1): bo kto niema inych cznot w łobie/ hárdym być może/ ále człowiekiem włpaniátej myłli nigdy nie będzie. *GórnDworz* Ff8.

W charakterystycznych połączeniach: *hardy* (-a) *aryjanin*, *bik*, *biskup*, *bog*, *bogacz*, *cesarz*, *chłop* (11), *czart*, *człowiek* (7), *diabeł* (2), *gość*, *heretyk*, *hetman*, *krol* (2), *krolik*, *Krzyżak* (3), *licemiernik*, *Lucyfer* (2), *lud* (3), *ludzie* (6), *Miemiec*, *mocarz* (3), *Moskwicin* (2), *narod* (4), *nieprzyjaciel* (3), *niewiasta*, *osoba*, *pan* (5), *pani*, *pohaniec*, *rzecznik*, *sprzeciwnik*, *towarzysz*, *tyran* (3), *żołnierz*, *żona*.

Przysłowie: Tákáć dżi łprawiedliwość ná tym nędznym łwecie/ Ze gdzie może hárdy pan/ tu óichego gniecie. *RejFig* Ee3v.

Wyrażenie: »hardy storzypiętka« (1): Zoilufłow łie też zawilnych nie łękam/ áni hardych storzypietkow *StryjKron* A5v.

Szeregi: »hard i bojąłliwy« (1): Tył Priámie łpráwił/ zem hard y boiáźliwy: Zwycięłtwo łmáczné/ lecz twóy vpadek łtráźliwy. *GórnTroas* 23.

»hardy i nádety« (1): Bo hárdfzi y nádętfzi bywáią ói/ ktorzi widzą/ że im nád łnsze wiecey łzczęście łłży [insolentiores] *ModrzBaz* 45. [Ponadto przy innym szeregu 1 r.].

»hardy, (a, i) pyszny« [szyk 6 : 1] (7): Okuń ięft riba bárzo harda, pyłzna/ gdy obaczy łzczukę/ [...] ná dmie łie/ łkrzele podniełie *FalZioł* IV 42c; Hárdzi á pyłłni złołnicy przeciw mnye powłtáli *LubPs*

bb; *RejPos* 200v; *Calep* 350b, 543b; *WujNT* 739; *SkarKaz* 489a. [Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.].

»(nie) hardy, (ani) uporny« [szyk 2 : 1] (3): ábowiem bogáctwo póspolicie róspycha człówieká/ y vczyni go hárdem/ vpornem *GórnDworz* Hh8; *RejAp* 42v; *SkarJedn* 402.

»hardy i serca wyniosłego« (1): Tego ktory potáiemnie vwłacza czci bliźniemu íwemu/ wytráczę/ á tego ktory íeft hárdy y fercá wyniosłego [*elatum oculis et vastum corde*]/ nie zácierpię. *BibRadz Ps* 101/5.

»hardy i wiele o sobie trzymający« (1): Íz on lud ktory íobie Bog miedzy innymi narody zá włafny lud obrał/ ludem był złym/ hárdym/ y wiele o íobie trzymájącym *CzechRozm* 94.

»hardy, wysokomyślny« (1): Acz to o mnie w oyczyźnie mey koždy rozumie/ Ktory o twej wdzięczności powiedziec nie vmie. Máiąc mię zá hárdego wyfokomyślnego/ Zem nie miał w tobie Páná ręki mey dánego. *CzahTr* Iv.

»hardy, (a) zuchwały« [szyk 1 : 1] (2): Thákże y onego hárdego á zuchwáłego okrutnego Goliafzá/ ktorego bláhemu niedorośkowi zábić dopuścił onemu Dawidowi. *RejPos* 200; *SkarJedn* 352.

a. W funkcji rzeczownika (92) : *ForCnR kt*; Gdyż on gdy chce nayhárdźszemu duřzá będye odyetá. *LubPs* R4v; *RejWiz* 74v, 156v, 168v, 172, 173v, 189 [2 r.], [Cc6]; Niech będą pohánbieni hárdzi [*Confundantur superbi*] *Leop Ps* 118/78, *Ps* 118/69, *Eccli* 35/23, *Ier* 50/31, *Mal* 3/15; *RejZwierc* bb, bb2v, 120, 124, 126; *BibRadz Iob* 40/7, *Eccli* 27 arg, 15, 51/14; *OrzRozm* Iv; *BielKron* 187v; *RejPos* 200v, 201 marg; Íz zá hárdego chlúbą prętka háńbá chodzi *HistLan* F5v; *RejZwierc* 47v, 53v [2 r.], 69v, 218v [4 r.], 219 [3 r.] (14); *BudBib Prov* 13/10, 14, *Eccli* 3/29; *PaprpAn* E; *SkarJedn* 19, 353; *KochDryas* A2v; Hárdzi ná mię fałżem idá/ ia twych praw piłnuię *KochPs* 182, 16, 43, 59, 65, 73 (14); *SkarŻyw* 189; *KochJez* A3, A4; *KochFr* 5, 31; *KochPieś* 44, 45; *ArtKanc* A13; *GórnTroas* 8; *GrabowSet* T2; *LatHar* 66, 607, 619; *SiebRozmyśl* F4; *SkarKaz* 3a, 82a marg, 352a, 580a, Oooo2b; *CzahTr* B2; *SkarKazSej* 675a, 692a [2 r.].

W połączeniach szeregowych (2): *CzechEp* 373; Są drudzy pijánicámi/ Mordérze y wízetecznicy/ Hárdzi/ y niepoboźnicy. *KochMRot* B2.

W przeciwstawiach: »hardy ... cichy, pokorny (2)« (3): Ale lepiej íeft vpokorzyć fie s pokornemi/ niżli dzyelić bogáctwá z hárdymi. *RejPos* 13v, 265; *SkarKaz* 581a.

Szereg: »hardy a (i) uporny« (4): áby y ini hárdzi á vporni z nas dobre náuki á przykłády bráli. *RejPos* 14v, 265; *SkarKaz* 82a [2 r.].

a. W połączeniu z rzeczownikami nieżywoťnymi (114) : Wjrżys będzecz to pomocno Prawda że twe garde oczj Pokorna myśl na doł tłóczij *RejKup* r3; *BielKom* E3v; *Leop* 4.Esdr 11/44; *OrzRozm* I, L4; *BielKron* 55v; *OrzQuin* F2v, G; *RejAp* 92v; *RejPos* 200, 202v; *BiałKat* 123v; *HistLan* A2; *RejZwierc* 212v, 219; *CzechRozm* 267v; *SkarJedn* 297; Y położyli ná źiemi [nieprzyjaciele] hardé íwe czołá. *KochPs* 25, 110; *SkarŻyw* 79; Hárdé Pofelśtwo Mośkiewkie. *StryjKron* 782 marg, 672, 747; Hárdé tytuły Papieskie. *CzechEp* 334 marg, 35, 334 marg, 335 [2 r.], [410]; *NiemObr* 56, 99, 159; *KochFr* 105; *KochMRot* Cv; *PaprpUp* L4; *ZawJeft* 5; *KmitaSpit* C4; *PaxLiz* A2v; *SapEpit* A4v, Bv; *SzarcRyt* D3.

W połączeniach szeregowych (2): *OrzList* b4v; *Fałzywa/ ĩprořna/ hárda y nádęta/ Smiáłości/ wzgárdy pełná/ wřzech márności GrabowSet* D3v.

W charakterystycznych połączeniach: *harde(-y, -a) bogactwo, czoło, czasy, głowa* (3), *mnimanie* (2), *nadętość, niecnota, nieposłuszeństwo, odpowiedź* (2), *oko, poselstwo* (3), *postępek, przedsięwzięcie, przezwisko, pycha* (2), *pytanie* (2), *serce* (3), *skutek, sprawa* (2), *stolica, śmiałość, tytuł, ufność, umysł* (2), *upor* (2), *wyzywanie, zwierzchność*.

Wyrażenia: »harda дума [=pycha]« (2): *Cořz to wřdy zá ták hárda/ á ĩlepa dumá w tobie? CzechRozm* 51, 51.

»język hardy« (1): *Ludři rořkořnych/ křrři ták řtyli/ że ledwie brzuchá/ zniořą pochwili: Vřta wřzetecznę/ ich řzyk hárdy/ Peřen bluźnięřtwá/ peřen y wzgárdy. KochPs* 22.

»harda myśl, дума, umysł« [*szyk* 38 : 7] (39 : 4 : 2): *RejKup* q3; *Pan* widząc hárde myřli ludzi řwiátá thego z nich řie řmieie *LubPs* I *marg*, H *marg*, O2, Rv, R4, R4v, hh3v; *GroicPorz* 113; *RejWiz* 44, 166v; *RejZwierz* 7, 16v [2 r.], 22v, 142v; *Prot* C; *RejPos* 199, 199v [2 r.], 200, 201 *marg*, 224 (12); *Ná vmyřł hárdy/ Miey munřztuk twárdy. RejZwierc* 239; *CzechRozm* 30v, 51, 76, 105; *PapřPan* A3v, Hv, Ff3v [2 r.]; *SkarJedn* 182; *KochPs* 86; *KochTr* 15; *KochPhaen* 22; *KochTarn* 74; *KochProp* 6; *CzahTr* B2.

»harda postawa« [*szyk* 3 : 1] (4): *Widziř hárda pořtawę by o řwiát niedbáł/ Chodzi iákoby wřzytkim rořkázowác miáłá. RejWiz* 39v, 4; *RejZwierc* 239, 241.

»harde powieřci« [*szyk* 1 : 1] (2): *Ale bog rad niřřczy tákie vřtá fáłeczne á podniořły řzyk křory řtrogi powieřci hárde ná poły ná wzgárdzenie bogu. RejPs* 17; *BibRadz* 1.Reg 2/3.

»hardy pysk« (1): *Krol Polřki ieřł [...] pořtánowiony przeto [...] áby Polřkie Kroleřtwo naywřřřzego Kářłaná pořłufzne było/ áżeby żaden nieřmiał przeciřwko zwierzchnořci Kářłáńřkiej/ hárdego pyřká řwego podnořci. OrzRozm* D3.

»harde słowo, mowa« [*szyk* 4 : 1] (3 : 2): *ForCnR* C4v; *BielKron* 87v; *OrzQuin* Cv; *A* przeto *Krol/ niechby nie nákládał wřzu nářbyť hárdem mowam [superbe ... dictis] ModřBaz* 20; *WysKaz* 30.

Szeregi: »hardy a dotkliwy« (1): *pořłał piřwey z hárdym á dotkliwym pořelřtwem Mecyus do Tulluřá BielKron* 101v.

»nadęty a hardy« (1): *TV s tych řłow Páná nářzego kářdy cřłowiek řłufznie obaczyć może/ iáko to ieřł niećirpliwy grzech v Páná tego/ nádęta á hárda myřł/ á tákie řerce/ křore řobie wiele vřa á wiele o řobie rozumie RejPos* 199v. [*Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.*].

»hardy i pyszny« (2): *Vkařz prořę cię? Gdzie Piotr řwięty álbo křory Apořtoł inny/ o řobie tákowe hárde y pyřzne Dekretá piřał? KrowObr* 9, 7.

»śmiały i hardy« (2): *Przeto nádźieię dobrá máiać/ iednák przedię z boiáźnią y z řtráchem řpřawowác mamy zbáwienie nářze/ á tey řmiały y hárdey vřnořci zániechác. WuřJud* 69v; *CzechRozm* 51.

»hardy a (i) uporny« [*szyk* 1 : 1] (2): *A iáko zářię hárde á vřporne řercá řámá ich złořć poráźáłá RejPos* 265; *LatHar* 115.

»wyniosłość a harde mniwanie« (1): á tá wálzá wyniośłość/ á to wálze hárdé mniwánie/ ták w rozumiech iáko y w bogáctwiech wálznych/ będye łpołu z wámi ták łtrąconá/ áz práwie ná głębośóć piekielná. *RejPos* 288v.

»hardy a (i) wyniosły« (4): Yáko Alexander gdy z nyeyákyego hárdégo á wyniośłego przedfięwzyęcyá rofkazał fie był łowifowym zwác łynem *GliczKsiąż* F5; A iáko [*Pan*] zálię hárdé á wyniośłe łerczá łłumić á poniżác raczy. *RejPos* 199 *marg*, 306; *CzechRozm* 51.

»wysoki a hardy« (1): Kur znáczy wyłoká á hárdá myśł ięgo/ ktorá miał przeciw rodźicom łwoim/ álbo krewnemu łwemu. *GroicPorz* 113.

»zuchwały i hardy« (1): Częgo iż nie czyniá/zuchwála to y hárdá obrzymłka śmiáłość/ wáżyć łię tego dokłádác/ częgo łi nie dołóżyli. *CzechEp* 284.

Wyrażenie przyimkowe: »z harda« = *dumnie*, z *dumą* (4): Wey wey/ weifze toć mędrue Nas oczyeć prawie blańnie. Prawie nato kaze zharda Czo za rozum tego łmarda. *RejKup* Mv.

2. *Ogarnięty szlachetną dumą, wspaniała, wzniosły; silny, mocny w walce ze złem; niezłomny, nieosiągalny* (23) : Y wam pánie Lupá/ y mnie/ im dáley/ thym fie hárdłze białęłowy będá zdáły: zwálzčzá ięfli w tych lecziech człowiek od nich częgo nieprzyłtoinego záchcze. *Górndworz* L14, L17; Y niechay łię nie łmęcá twoie niłkię progi/ Mięwály tákię domki w łobie hárdé Bogi. Téźci y ia nie zrównam páłacmi z bogátyem: Ale gdy cnotá łpełná/ mnie ięft dofyc ná tym. *PudłFr* 47; *GrabowSet* V3; *SzarzRyt* D3.

hardy komu, czemu (10): *RejJóz* F5; Ia widze ale łrogego Na łaudze [!] Piotra łwoyęgo Podobno mych łłůżb zapomniáł Hard mi czemuż by mia nieznał *RejKup* y7; *RejZwierz* 5; Iuż wiedli triumphy oni co poznawáli ięgo [*Boga*]/ widzac iż iuż w imię ięgo hárdzi byli włzytkim nieprzyaciółom łwoim *RejPos* 9v; Szczęłliwy kto żádlivośóć łwá/ Znáiác ku złemu przychylná/ Chowa iáko w zamku twárdym/ Może być niecnocie hárdym. *RejZwierc* 232v; *SkarJedn* 363; *SkarŻyw* 356; [*duszo*] W świętey pokorze/ bądź pokułom hárdá. *GrabowSet* Q2v, Q2v. Cf *hardy komu z czym*.

hardy komu z czym (1): Ale niechay w. m. pan Kriłki náuczy/ [...] częgo po nich [*białęłowach*] chcieć/ y ná czym przełthawác mamy: iżby nam z niczym hárdé być niemógly. *Górndworz* L14.

hardy czym (5): Polak czym hárdy ná łwiecie. *OrzQuin* Q2v *marg*. Cf »hard dzielnośócią«, »hardy wolnośócią«.

Wyrażenia: »hard dzielnośócią« (1): Lubo kto łkárby/ lub kto hard dzielnośócią/ Włzyfcy przed tobá [*królu*] pádná z vcziwośócią. *KochPs* 68.

»umysł hardy« (1): Ná Miedźwiedziá a ná Lwy/ á ná człęká złęgo/ Tám małz záwždy vżywác vmyśłu hárdęgo. *RejZwierz* 23.

»hardy wolnośócią« (3): pátrzacýcie ná hárdęgo wolnośócią/ á łwiétnęgo łwobodá ná łwiecie Polaká *OrzQuin* P4, Q4v, Rv.

»harda[= *wspaniała*] wymowa« (1): Rad to od łiebie bárzo łlyźę/ żeś nam onę hárdá Grecká y łácińská wymowę/ ná náłznych Senatorzech Polłkich vkazał/ á żeś vczoney wymowie przodek w Polłzce dał *OrzRozm* Q4.

Szereg: »hardy i wspaniły« (1): Vrodzony Polak człérzy rzęczy włáfné ma/ ktorými hárdym y włpániłem człowiekiem międy nayprzednieyfzymi ludźmi ná łwiecie ięft. *OrzQuin* Q2v.

3. *n-pers* (1) : Michael de Kazimyerz filius Pauli Hardi *LibMal* 1551/162v.

*** *Bez wystarczającego kontekstu* (1) : używają przed się Polacy łáméy áspirátiiéy téy/h/ iáko w tych łłowiééh, hárdy, háńbá, pohániec *JanNKar* E4v.

Synonimy: 1. *buczny, butny, chłubliwy, nadęty, nieposłuszny, nieunoszony, odporny, okrutny, przewrotny, pyszny, uporny, wszeteczny, wysokomyślny, wyniosły, zły, zuchwały; a. dotkliwy, nadęty, nieznośny, pyszny, sprośny, ślepy, śmiały, uporny, wszeteczny, wyniosły, wysoki, zuchwały; 2. wspaniały.*

Cf **DARMOHARDY, HARDZINA, NIEHARDY**

KN